

УДК 061.22:811.161.2(477) / РДГУ "1963–2013"

Вокальчук Г. М., Кузьмич О. О.,
Щербачук Н. П., Гаврилюк Н. В.,
Ричагівська Ю. Є.

**КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ РДГУ:
ПІВСТОЛІТТЯ В МОВНО-ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ (1963–2013)¹**

Проаналізовано науково-методичну діяльність кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету за 50 років її існування (1963–2013 рр.).

Ключові слова: українська мова, кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжюка, Ровенський державний педагогічний інститут, Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне (Україна).

Проанализирована научно-методическая деятельность кафедры украинского языка Ровенского государственного гуманитарного университета на протяжении 50 лет ее существования (1963–2013 гг.).

Ключевые слова: украинский язык, кафедра украинского языка имени профессора К. Ф. Шульжюка, Ровенский государственный педагогический институт, Ровенский государственный гуманитарный университет, г. Ровно (Украина).

The scientific-methodological activity of the Department of Ukrainian language of Rivne state humanitarian university during 50 years of its existence (1963–2013 years) has been analyzed.

Key words: Ukrainian, the Department of Ukrainian language named after Professor K. F. Shulzhuk, Rivne state humanitarian university, town Rivne (Ukraine).

У жовтні 2013 року кафедра української мови Рівненського державного гуманітарного університету – один із найпотужніших науково-методичних осередків краю – відзначає 50-річчя свого заснування. Як самостійний структурний підрозділ вишу кафедра функціонує з 1963 року, однак її історія розпочинається значно раніше – від часу заснування Ровенського учительського (згодом – педагогічного) інституту. Із 1940 року викладачі української мови працювали в складі об'єднаних філологічних кафедр: мовознавства (1940–1961 роки) та української мови і літератури (1961–1963 роки).

1945 року кафедру мовознавства очолив старший викладач І. О. Борійчук, нагороджений орденом “Червона зірка” та медаллю “За відвагу”. У період становлення кафедри на ній працювали старші викладачі й викладачі без наукових ступенів (переважно випускники Київського, Дніпропетровського, Харківського та Вінницького педагогічних інститутів) М. Л. Перетятко, Л. Й. Спинул, О. А. Петровська, В. Д. Глушенко, Л. С. Бондаренко, Б. І. Боднар, П. М. Фесуненко (завідував кафедрою впродовж 1954–1959 років), Є. С. Регушевський, Я. В. Януш.

1959 року для підвищення науково-викладацького рівня на кафедру запросили кандидатів філологічних наук Я. О. Пуру та М. П. Івченка, який був її завідувачем до 1971 року.

До сфери наукових інтересів викладачів цього періоду входили такі дослідження: числівники в слов'янських мовах (М. П. Івченко), синтаксис південно-західних говорів української мови (Я. О. Пура), фразеологія прозових творів І. Я. Франка (Б. І. Боднар), термінологічна лексика (мовознавча) у наукових і публіцистичних творах І. Я. Франка (Є. С. Регушевський) та ін.

1959 року на кафедрі була розроблена “Програма для збирання лексики Ровенщини”. У 60-і роки студенти філологічного факультету під керівництвом викладачів активно збирали топонімічні матеріали й діалектну лексику в селах Ровенської області для Діалектологічного атласу України, Загальнослов'янського лінгвістичного атласу.

За роки роботи викладачі кафедри виховали гідних учнів і послідовників. Із 70-х років на кафедрі працювали кращі випускники рідного вишу: К. Ф. Шульжук, Л. Г. Стрілецька, О. М. Дзівак.

У 1971 році кандидат філологічних наук, доцент К. Ф. Шульжук очолив кафедру української мови Ровенського державного педагогічного інституту й був її завідувачем майже 40 років (до 2010 р.; у

¹ Передрук: Вокальчук Г. М. Півстоліття в мовно-освітньому просторі / Г. М. Вокальчук, О. О. Кузьмич, Н. П. Щербачук, Н. В. Гаврилюк, Ю. Є. Ричагівська // Актуальні проблеми сучасної філології. Мовознавчі студії : збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету. – Острог – Рівне, 2013. – Вип. 21 (3). – С. 3–24.

1987–1988 рр. кафедрі української мови та літератури очолював кандидат філологічних наук, доцент О. А. Галич). Упродовж наукової діяльності К. Ф. Шульжука – доктора філологічних наук (із 1990 р.), професора (із 1991 р.), академіка Академії наук вищої школи України (із 1994 р.), автора понад двохсот наукових і науково-методичних праць з українського, слов'янського, зіставного мовознавства й лінгводидактики – склалася потужна лінгвістична школа з проблем синтаксису. Професор К. Ф. Шульжук очолював активне опрацювання викладачами кафедри комплексної наукової теми “Функціональна типологія речення в українській мові”, у межах якої захищено 7 кандидатських дисертацій із проблем синтаксису, виконано понад 300 дипломних робіт, зібрано багатий дидактичний матеріал для методичних посібників.

Із 1991 р. при кафедрі почала функціонувати цільова аспірантура. Під керівництвом професора К. Ф. Шульжука та за його активного сприяння захистили кандидатські дисертації з синтаксичної проблематики аспіранти О. О. Кузьмич (1995 р.), Т. М. Шкарбан (1997 р.), Н. В. Шульжук (1999 р.), С. В. Давнюк (2001 р.), О. А. Козицька (2004 р.), Н. П. Щербачук (2006 р.), Ю. Є. Ричагівська (2009 р.).

Результати наукових розвідок професора К. Ф. Шульжука та його учнів регулярно публікувалися у фаховому збірнику наукових праць “Актуальні проблеми сучасної філології. Мовознавчі студії”, заснованому професором 1992 року. За 18 років (із 1992 до 2010) у збірнику було надруковано 438 статей.

Помітним внеском у розвій вітчизняної науки стали монографії, підручники, посібники професора К. Ф. Шульжука: “Складне багатокомпонентне речення в українській мові” (1986 р.), “Складне речення в українській мові: посібник для вчителя” (1989 р.), “Синтаксис складного речення: навчальний посібник для студентів-філологів” (2000 р.), “Синтаксис української мови: підручник для студентів вищих навчальних закладів” (2004 р.), “Українська мова: навчально-методичний посібник для студентів-філологів” (у співавторстві з О. О. Кузьмич, Т. М. Шкарбан, Н. В. Шульжук; 2008 р.), “Синтаксис української мови: підручник” (2010 р.) та ін.

В останні роки кафедра української мови, очолювана професором К. Ф. Шульжуком, була визначена ВАК України як провідна установа в процедурі захисту докторських і кандидатських дисертацій зі спеціальностей 10.02.01 – українська мова, 13.00.02 – теорія і методика навчання (українська мова). Членів кафедри регулярно запрошували офіційними опонентами на захисти кандидатських і докторських дисертацій, залучали як незалежних експертів для здійснення експертизи рукописів підручників, навчально-методичних посібників для учнів загальноосвітніх навчальних закладів і вишів. Кафедра підтримувала тісні наукові зв'язки з Інститутом української мови НАН України, АПН України, МОН України, провідними вітчизняними й зарубіжними лінгвістами.

За багаторічну плідну науково-педагогічну працю професор К. Ф. Шульжук відзначений званням “Заслужений працівник освіти України”, знаком “Відмінник освіти України”, Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, дипломом лауреата нагороди Ярослава Мудрого Академії наук вищої школи України, почесними грамотами Рівненської облдержадміністрації.

На кафедрі української мови свого часу працювали: доктори філологічних наук М. І. Дорошенко, В. Я. Мельничайко, О. А. Галич, І. М. Хом'як, В. М. Галич, А. М. Архангельська, кандидати філологічних наук М. С. Рогаль, Ф. Й. Бабій, В. М. Куриленко, О. М. Євтушок, Н. В. Шульжук, Н. В. Мандрик, Л. М. Златів, старші викладачі І. П. Комарук, Л. Г. Стрілецька, Л. Л. Мельник, Л. С. Олексієвець, викладачі П. В. Наконечний, А. М. Непеляк та інші.

У серпні 2010 р. вчена рада Рівненського державного гуманітарного університету (РДГУ) ухвалила присвоїти кафедрі української мови ім'я професора К. Ф. Шульжука. На сьогодні на цій кафедрі працює 9 штатних викладачів, із-поміж них 1 доктор філологічних наук, професор (зав. кафедри Г. М. Вокальчук), 8 кандидатів філологічних наук, доцентів (О. О. Кузьмич, О. І. Степанова, Н. В. Кірілкова, Т. М. Шкарбан, Н. П. Щербачук, Н. В. Гаврилюк, Н. А. Адах, Ю. Є. Ричагівська). Наукові ступені та звання, отже, мають усі викладачі, шестеро з яких – випускники аспірантури Рівненського державного гуманітарного університету.

Викладачі продовжують роботу над колективною науковою темою “Функціональна типологія речення в українській мові” (керівник – доц. О. О. Кузьмич, виконавці: доц. Т. М. Шкарбан, доц. Н. П. Щербачук, доц. Ю. Є. Ричагівська). Досліджено особливості українського синтаксису на матеріалі художніх текстів видатних українських письменників ХХ ст., сучасної малої прози, накреслено перспективи подальших студій у зазначеному напрямі з урахуванням краєзнавчого матеріалу, сформульовано основні аспекти вивчення мовознавчої спадщини професора К. Ф. Шульжука.

Частина членів кафедри опрацьовує комплексну наукову тему “Українська індивідуально-авторська неологія” (керівник – проф. Г. М. Вокальчук; виконавці: доц. Н. В. Гаврилюк, доц. Н. А. Адах, доц. О. І. Степанова, доц. Н. В. Кірілкова).

2010 року за активної підтримки ректорату й особисто ректора Рівненського державного гуманітарного університету проф. Р. М. Постолювського був створений науковий підрозділ кафедри – неографічна лабораторія “NEOLEX-Рівне”. Мовознавчі дослідження здійснюються в таких напрямках сучасної філології: письменницька лексикографія, індивідуально-авторська неографія, неологія, лінгвостилісти-

ка, ідіостилістика, лінгвопоетика, історія української мови, історія української літератури. Члени лабораторії – викладачі й студенти – регулярно публікують результати досліджень у спеціальних збірниках наукових праць лексикографічної серії "Українська індивідуально-авторська неографія" (автор ідеї, керівник проекту – проф. Г. М. Вокальчук). За період функціонування лабораторії видано випуски:

Словотворчість шістдесятників. Василь Стус. Ігор Калинець. Іван Світличний. Григорій Чубай / [відп. ред. Г. М. Вокальчук]. – Острого : Вид-во НаУ "Острозька академія", 2010. – 492 с. – (Лексикограф. серія "Українська індивідуально-авторська неографія"; вип. 4);

Мовотворчість Павла Тичини у дзеркалі третього тисячоліття / [відп. ред. Г. М. Вокальчук]. – Острого : Вид-во НаУ "Острозька академія", 2011. – 268 с. – (Лексикограф. серія "Українська індивідуально-авторська неографія"; вип. 5);

Неологічні назви осіб у сучасних слов'янських мовах : [монографія] / Г. М. Вокальчук, А. М. Архангельська, О. А. Стишов, Ю. П. Маслова, В. В. Максимчук ; відп. ред. Г. М. Вокальчук. – Рівне ; Оломоуць : Вид-во НаУ "Острозька академія", 2011. – 356 с. – (Лексикограф. серія "Українська індивідуально-авторська неографія"; вип. 6).

Неологічна лабораторія "NEOLEX-Рівне" плідно співпрацює з Інститутом української мови НАН України (відділ стилістики та культури мови, відділ лексикології, лексикографії та корпусу української мови, Рада молодих учених). За участю лабораторії проведено II Всеукраїнський лінгвістичний форум молодих учених (Київ, Інститут української мови НАН України, квітень 2012 р.). Тісні наукові зв'язки єднають членів лабораторії "NEOLEX-Рівне" також із Національним університетом "Острозька академія" (лексикографічною лабораторією "Острозький неограф"), Східноєвропейським національним університетом імені Лесі Українки, Університетом імені Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка). Результатом плідної співпраці є видання збірників наукових праць із актуальних проблем сучасного мовознавства, зокрема неології та неографії, проведення наукових зібрань різного рівня з неолого-неографічної проблематики.

При кафедрі з 2011 р. функціонує науковий семінар "Українська діалектна фразеологія" (керівник – доц. Н. В. Кірілкова), учасники якого активно збирають і лексикографічно опрацьовують фразеологію південноволинських говірок, публікують матеріали діалектологічних експедицій у фахових наукових виданнях.

Закономірним підтвердженням потужного фахового потенціалу викладачів кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука є низка організованих і проведених на високому рівні наукових зібрань, як-от:

1. Міжнародна наукова конференція "Динамічні процеси в граматиці та лексичному складі сучасних слов'янських мов" пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівненський державний гуманітарний університет, Університет ім. Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка); Рівне, 19–20 травня 2011 р.). Узяти участь у конференції зголосилося понад 90 учасників із вишів України й зарубіжжя (Польщі, Чеської Республіки, Молдови, Канади), із-поміж яких ушанувати пам'ять професора К. Ф. Шульжука й обговорити актуальні проблеми сучасного мовознавства до м. Рівного приїхали **11 докторів наук**: *Гуйванюк Ніна Василівна*, професор, завідувач кафедри сучасної української мови (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича); *Скаб Мар'ян Стефанович*, професор, завідувач кафедри історії та культури української мови (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича); *Януш Ядвіга Вацлавівна*, професор, заслужений працівник освіти України, академік Міжнародної академії наук вищої школи (Гуманітарний інститут Національного авіаційного університету, м. Київ); *Бублейник Людмила Василівна*, професор, завідувач кафедри теорії та практики перекладу (Волинський інститут економіки та менеджменту, м. Луцьк); *Поповський Анатолій Михайлович*, професор кафедри мовної підготовки (Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ); *Мірченко Микола Васильович*, професор, завідувач кафедри української мови (Волинський національний університет імені Лесі Українки); *Данилюк Ніна Олексіївна*, професор кафедри української мови (Волинський національний університет імені Лесі Українки); *Жуйкова Маргарита Василівна*, професор кафедри прикладної лінгвістики (Волинський національний університет імені Лесі Українки); *Струганець Любов Василівна*, професор, завідувач кафедри методики викладання української мови і культури мовлення (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка); *Хом'як Іван Миколайович*, доктор педагогічних наук, професор, академік АН ВШ України, завідувач кафедри української мови (Національний університет "Острозька академія"); *Архангельська Алла Мстиславівна*, доцент секції україністики кафедри славістики філософського факультету Університету імені Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка).

2. Міжнародна наукова конференція "Українські переклади Святого Письма в слов'янському контексті (до 450-річчя Пересопницького Євангелія)" (Інститут української мови НАН України, Рівненський державний гуманітарний університет, Національний університет "Острозька академія", Рівненський обласний краєзнавчий музей, Культурно-археологічний центр "Пересопниця"; Рівне, 13–14 жовтня 2011 р.). До участі в конференції зголосилося 67 представників різних навчальних закладів

і установ України та зарубіжжя. У м. Рівному в обговоренні проблем, пов'язаних із вивченням духовних пам'яток слов'янської культури, узяло участь **10 докторів філологічних наук**: член-кореспондент НАН України, професор **Німчук Василь Васильович**; професор кафедри богемістики і славістики університету імені Я. Пуркіне міста Усті-над-Лабем Чеської Республіки **Марван Їржі**; професор, завідувач кафедри української філології Будапештського університету імені Л. Етвеша **Золтан Андраш**; професор, завідувачка кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка **Марчук Людмила Миколаївна**; професор, завідувач кафедри української мови Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника **Грещук Василь Васильович**; професор, директор Інституту філології та журналістики Житомирського державного університету імені Івана Франка **Мойсієнко Віктор Михайлович**; професор, завідувач кафедри сучасної української мови Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича **Гуйванюк Ніна Василівна**; професор кафедри української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки **Данилюк Ніна Олексіївна**; професор Рівненського інституту слов'янознавства Київського славистичного університету **Тищенко Олег Володимирович**; заступник співголів конференції, професор, завідувач кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету **Вокальчук Галина Миколаївна**. Конференція переконливо засвідчила, що сучасний слов'янський світ глибоко шанує й розвиває свої духовні традиції, плекає інтерес до всебічного наукового вивчення культурних пам'яток, утверджує шанобливе ставлення до рідного слова, підтримує самовіддану працю науковців задля розвою української держави та зміцнення її духовних основ.

3. Всеукраїнський науковий семінар “Актуальні проблеми сучасної неографії” (Інститут української мови НАН України, Рівненський державний гуманітарний університет, Національний університет “Острозька академія”, Університет імені Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка), Рівненський будинок учених, Рівне, Острог, 21–22 лютого 2013 р.). Основна **мета семінару** – активізація науково-дослідницької роботи в галузі української неології та індивідуально-авторської неографії, обговорення проблем лексикографічного опису неологічної лексики в сучасних словниках. Гості й учасники семінару наголосили, що проведення такого заходу в м. Рівному не випадкове, адже саме на Рівненщині з 2007 року успішно функціонують дві неографічні лабораторії – “NEOLEX-Рівне” Рівненського державного гуманітарного університету та “Острозький неограф” Національного університету “Острозька академія” (науковий керівник – проф. Г. М. Вокальчук). Окрасою наукових дискусій упродовж семінару стала безпосередня участь у них члена-кореспондента НАН України, доктора філологічних наук, професора, завідувача відділу стилістики і культури української мови НАН України **Єрмоленко Світлани Яківни**, доктора філологічних наук, професора, проректора з наукової роботи Рівненського інституту слов'янознавства Київського славистичного університету **Тищенка Олега Володимировича**, доктора філологічних наук, професора кафедри славістики Університету імені Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка) **Архангельської Алли Мстиславівни**, професора, завідувача кафедри історії та культури української мови Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки **Богдан Світлани Калениківни**, кандидата філологічних наук, старшого наукового співробітника відділу стилістики і культури мови Інституту української мови НАН України **Сюти Галини Мирославівни**, кандидата хімічних наук, укладача багатьох термінологічних словників **Єрмоленка Віктора Івановича**, а також членів неографічних лабораторій Рівненського державного гуманітарного університету та Національного університету “Острозька академія”.

Збірники наукових праць, які підготувала до друку й видала
кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука

1. Динамічні процеси в граматиці і лексичному складі сучасних слов'янських мов : зб. наук. праць учасників Міжнародної наукової конференції, присвяченої пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, 19–20 травня 2011 року). – Рівне, Оломоуць : Видавництво Національного університету “Острозька академія”, 2011. – 264 с.

2. Актуальні проблеми сучасної філології. Мовознавчі студії : зб. наук. праць РДГУ. – Вип. 20 (2). – Рівне – Острог : Видавництво Національного університету “Острозька академія”, 2012. – 200 с.

3. Актуальні явища в сучасних слов'янських мовах та літературах : зб. наук. праць учасників Міжнародного семінару молодих славістів (Оломоуць, 17–18 жовтня 2011 р.) / Університет ім. Ф. Палацького в Оломоуці, Рівненський державний гуманітарний університет, Чеська асоціація українців. – Оломоуць, Рівне, 2011. – 147 с. – (Aktuální jevy v současných slovanských jazycích a literaturách : sborník vědeckých prací účastníků mezinárodního semináře mladých slavistů : (Olomouc, 17. – 18. října 2011). – 1. vyd. – Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2011. – 147 s.) (опубліковано **5 статей студентів** факультету української філології РДГУ).

4. Лінгвістичні студії молодих дослідників : зб. наук. праць учасників Міжнародної наукової конференції “Динамічні процеси в граматиці та лексичному складі сучасних слов'янських мов”, присвяче-

ної пам’яті проф. К. Ф. Шульжука (Рівне, 19–20 травня 2011 р.). – Рівне, Оломоуць : Вид-во НаУОА. – Вип. 1. – 2011. – 176 с. (опубліковано **18 статей студентів** факультету української філології РДГУ і 1 стаття здобувача кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука).

5. Лінгвістичні студії молодих дослідників : зб. наук. праць учасників II Міжнародних наукових читань “Лінгвістичні студії молодих дослідників”, присвячених пам’яті проф. К. Ф. Шульжука (Рівне, РДГУ, 16–17 лютого 2012 р.). – Рівне–Острогор : Вид-во Національного університету “Острозька академія”. – Вип. 2. – 2012. – 234 с. (опубліковано **49 статей студентів** факультету української філології РДГУ).

6. Лінгвістичні студії молодих дослідників. Сучасні слов’янські мови та літератури: проблеми і перспективи : зб. наук. праць учасників наукового проекту “Лінгвістичні студії молодих дослідників” пам’яті проф. К. Ф. Шульжука / Рівне, Рівненський державний гуманітарний університет; Університет ім. Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка). – Рівне, Оломоуць. – Вип. 3. – 2013. – 118 с. (опубліковано **15 статей студентів** факультету української філології РДГУ, 2 статті аспірантів і 1 стаття здобувача кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука).

Кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука, отже, є потужним осередком мовознавчої науки в одному з найпрестижніших вишів Рівненщини.

Викладачі кафедри активно працюють із філологічно обдарованою молоддю, стимулюють студентів до виконання наукових досліджень у різних галузях мовознавства. Частина студентів факультету української філології поглиблено вивчає особливості функціонування лексичних одиниць в українській, російській, білоруській, польській, болгарській мовах (члени проблемної групи “Типологія функціонування лексем у близькоспоріднених мовах”, керівник – доц. О. І. Степанова). Матеріали студентських наукових розвідок використовуються на практичних заняттях із курсу “Контрастивна лінгвістика”.

Студенти, зацікавлені проблемами морфемології та словотвору сучасної української літературної мови, досліджують особливості морфемної структури слів повнозначних частин мови, тенденції сучасної української дериватології (члени проблемної групи “Українська морфеміка і словотвір”, керівник – доц. Т. М. Шкарбан).

У роботі наукового семінару “Українська діалектна фразеологія” (керівник – доц. Н. В. Кірілкова) активну участь брали студенти О. Скальська, О. Очеретна, Р. Подворна, В. Тимошенко, Ю. Кирильчук, І. Томашук, Ю. Броніч, І. Лукашук, О. Шостак. Результатом наполегливого й цілеспрямованого збирання діалектного матеріалу Південної Волині впродовж 2009–2013 років стали публікації збірника фразеологічних матеріалів (2011 р.) та словника волинських фразеологізмів (2013 р.).

Успішною є реалізація з 2011 р. зніційованого викладачами кафедри наукового проекту “Лінгвістичні студії молодих дослідників” пам’яті професора К. Ф. Шульжука. У межах проекту проведено всеукраїнські та міжнародні наукові зібрання молодих науковців, аспірантів, студентів. Великого резонансу серед філологічно обдарованої молоді РДГУ та інших вишів України й слов’янського зарубіжжя набули зокрема такі заходи:

1) **Міжнародні наукові читання “Лінгвістичні студії молодих дослідників” пам’яті проф. К. Ф. Шульжука** (Рівненський державний гуманітарний університет, Університет ім. Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка); Рівне, 19 травня 2011 р.);

2) **Міжнародний семінар молодих славістів “Актуальні явища в сучасних слов’янських мовах та літературах”** (Університет ім. Ф. Палацького в Оломоуці, Рівненський державний гуманітарний університет; Оломоуць, 17–18 жовтня 2011 р.);

3) **II Міжнародні наукові читання “Лінгвістичні студії молодих дослідників” пам’яті проф. К. Ф. Шульжука** (Рада молодих учених Інституту української мови НАН України, Рівненський державний гуманітарний університет, Університет ім. Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка); Рівне, 16–17 лютого 2012 р.). У заході взяло участь 178 науковців і молодих дослідників із 7 областей України, м. Києва, Російської Федерації, Чеської Республіки, Канади; до друку в спеціальному збірнику наукових праць подано 112 статей;

4) **Круглий стіл “Українська індивідуально-авторська неологія на зламі тисячоліть”** (Рада молодих учених Інституту української мови НАН України, Рівненський державний гуманітарний університет, Національний університет “Острозька академія”, Університет ім. Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка); Острогор, НаУОА, 19 вересня 2012 р.);

5) **Науково-практичний семінар молодих неологів “Актуальні проблеми сучасної неології”** (Рада молодих учених Інституту української мови НАН України, Рівненський державний гуманітарний університет, Університет ім. Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка); Рівне, 21 лютого 2013 р.).

Цілеспрямована наукова робота викладачів кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука зі студентами факультету української філології дає позитивні результати:

– студент 3 курсу факультету української філології П. Регрут здобув 1 місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді з дисципліни “Українська мова за професійним спрямуванням” (секція гуманітарних наук) (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2011);

– студентка 4 курсу факультету української філології О. Шостак (науковий керівник – доц. Т. М. Шкарбан) на 2 етапі Всеукраїнського мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Т. Г. Шевченка (м. Рівне, 15 грудня 2012 р.) виборола 1 місце;

– студентка 4 курсу факультету української філології Т. Петрова (науковий керівник – доц. О. І. Степанова) на 2 етапі Міжнародного конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика (м. Рівне, 8 грудня 2012 р.) посіла 3 місце;

– магістрантка факультету української філології, член лабораторії “NEOLEX-Рівне” О. Федорчук (науковий керівник – доц. Н. В. Гаврилюк) у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з української мови, літератури та методики їх викладання (Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, лютий 2012 р.) посіла 3 місце за дослідження “Авторські лексичні новотвори в поезії Б.-І. Антонича та І. Калинця”;

– студентка 4 курсу факультету української філології, член лабораторії “NEOLEX-Рівне” О. Мартинюк (науковий керівник – проф. Г. М. Вокальчук) у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з української мови, літератури та методики їх викладання (Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, березень 2013 р.) виборола 1 місце за дослідження “Словотворчість поетів Нью-Йоркської групи”;

– студентка 5 курсу факультету української філології, член лабораторії “NEOLEX-Рівне” І. Омельчук (науковий керівник – доц. О. О. Кузьмич) у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з української мови, літератури та методики їх викладання (Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2013 р.) виборола 3 місце за дослідження “Мікротопонімікон міста Рівного”;

– студентка 4 курсу факультету української філології О. Шостак (науковий керівник – доц. Т. М. Шкарбан) на Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності “українська мова і література” (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, 25 квітня 2013 р.) посіла 3 місце;

– студентка 4 курсу факультету української філології О. Шостак (науковий керівник – доц. Т. М. Шкарбан) у III Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка серед студентів і курсантів ВНЗ III–IV рівнів акредитації (м. Рівне – Київ, квітень 2013) посіла 1 місце;

– студентка 4 курсу О. Гайдук із січня 2013 року – стипендіат міського голови м. Рівного (член неографічної лабораторії “NEOLEX-Рівне”, учасниця VI Міжнародної науково-практичної конференції “Наука, освіта, суспільство очима молодих” (м. Рівне, РДГУ, 14–15 травня 2013 р.), науково-практичного семінару молодих філологів (м. Рівне, РДГУ, 21 лютого 2013 р.), круглого столу “Українська індивідуально-авторська неологія на зламі тисячоліть” (м. Острого, 19 вересня 2012 р.), авторка віршів, які друкуються в збірниках та альманахах студентської творчості);

– студентка 5 курсу І. Таран нагороджена премією голови Рівненської обласної державної адміністрації В. Берташа за особливі успіхи в навчанні, науковій, творчо-мистецькій та громадській роботі (грудень 2012 р.), зокрема за активну участь у науково-дослідницькій роботі неографічної лабораторії “NEOLEX-Рівне”: виступи з науковими доповідями на Міжнародному семінарі молодих славистів “Актуальні явища в сучасних слов’янських мовах” (Чеська Республіка, м. Оломоуць, 17–18 жовтня 2011 р.), на II Міжнародних наукових читаннях “Лінгвістичні студії молодих дослідників” пам’яті професора К. Ф. Шульжука (м. Рівне, РДГУ, 16–17 лютого 2012 р.), на круглому столі “Українська індивідуально-авторська неологія на зламі тисячоліть” (Острого, Національний університет “Острозька академія”, 19 вересня 2012 р.), на Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції “Пріоритети філологічної освіти” (м. Рівне, РДГУ, 23 квітня 2013 р.), за публікації результатів наукових досліджень у збірниках наукових праць.

Студенти факультету української філології під керівництвом викладачів кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука регулярно публікують результати наукових досліджень у спеціальних збірниках наукових праць, які готує до друку й видає кафедра (перелік збірників див. вище).

Значну увагу викладачі кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука звертають на виховну роботу зі студентською молоддю, регулярно проводять виховні заходи різного формату. Причому, конкурс “Плекай радісну магію слів” (2011 р.) допоміг багатьом студентам розкрити творчі здібності, а нагороди від кафедри – посилити віру у власні сили. Конкурс стіннівок “Молодіжний сленг: за і проти” (2012 р.) викликав справжню дискусію серед студентів і спонукав багатьох із них глибше вивчити питання про взаємозв’язок мови й соціуму. Старшокурсники на засіданні круглого столу “Діалог про мову” – фахового заходу для студентів факультету української філології, приуроченому до Дня української писемності та мови, – обговорили факти українського лінгвоциду й актуальні проблеми розвитку рідної мови в сучасному суспільстві (куратор заходу – доц. О. О. Кузьмич, листопад, 2011 р.).

Починаючи з лютого 2011 року з нагоди Міжнародного дня рідної мови члени кафедри організовують і проводять Тижні української мови. У межах Тижня відбуваються різноманітні заходи, які зацікавлюють сучасного студента, привертають його увагу до мовних проблем у глобалізованому суспільстві.

Так, студенти-філологи з ентузіазмом долучаються до проведення лекцій-експедицій на нефілологічні факультети з метою підвищення рівня культури української мови в студентських колах. Курують цей напрям роботи доц. Н. В. Гаврилюк, доц. Ю. Є. Ричагівська, доц. О. І. Степанова, доц. Н. П. Щербачук.

З особливим інтересом молодь університету бере участь у конкурсі студентських освідчень “Розкажи про кохання рідною мовою”, що вже традиційно проводиться щороку 14 лютого.

Тиждень української мови щорічно завершується 21 лютого громадською молодіжною акцією “До словечка, до слів’ятка притулися – може, так хоч мови рідної навчишся”, що проводиться у форматі флеш-мобу з залученням місцевих ЗМІ на головній площі міста Рівного (куратори заходу – доц. Н. В. Гаврилюк, доц. Ю. Є. Ричагівська, доц. Т. М. Шкарбан, доц. Н. П. Щербачук). Окрім того, упродовж цього дня викладачі кафедри курують роботу студентського радіо факультету української філології Рівненського державного гуманітарного університету.

Із червня 2013 р. викладачі кафедри долучилися до участі в тривалому соціальному проекті “Я, моя сім’я, мій рід, моя Земля” (автор ідеї та керівник – О. Б. Швець, керівник Острозького міськрайонного молодіжного клубу “ЗдравБудь”), що успішно реалізується на Рівненщині з 2012 р. Так, кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука стала співорганізатором обласного молодіжного етнофестивалю “Новомалинська ЛЮБАВА” (с. Новомалин Острозького р-ну Рівненської обл., 16–19 серпня 2013 р.), метою якого було утвердження духовних, морально-етичних та естетичних цінностей українського народу, відродження самобутності культури Волино-Поділля, виховання в дітей і молоді любові до сім’ї, роду та держави, пропагування здорового способу життя, змістовного активного відпочинку, дбайливого ставлення до довкілля (співрозробник проекту – проф. Г. М. Вокальчук, учасники й виконавці окремих заходів: доц. Н. В. Гаврилюк, доц. Ю. Є. Ричагівська, доц. Н. А. Адах, асп. О. В. Кирилук). У перспективі – налагодження міжнародної співпраці зі студентською й учнівською молоддю Польщі, Чеської Республіки.

Члени кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету натхненно й сумлінно продовжують традиції, закладені свого часу попередниками – видатними українськими мовознавцями, які щиро плекали рідне слово, употужнювали його енергетику, власними інтелектуальними напрацюваннями збагачували лінгвоукраїністику, виховували вдячних учнів і послідовників, які з гідністю несуть у майбутнє естафету високої професійності, загальнолюдських чеснот і відданості національним духовним скарбам.